

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
«Львівська політехніка»

І.В.Демидов

20 жовтня 2021 року

В И Т Я Г
з протоколу № 4 фахового семінару
кафедри
публічного управління та публічної служби
Навчально-наукового інституту державного управління
Національного університету «Львівська політехніка»
від 21.10.2021 року

1. Присутні: 12 із 14 науково – педагогічних працівників кафедри публічного управління та публічної служби, а саме:

1. *Петровський Петро Михайлович, завідувач кафедри, д.держ.упр., професор.*
2. *Дробот Ігор Олександрович, професор кафедри, д.держ.упр., професор.*
3. *Калашиник Надія Сергіївна, професор кафедри, д.держ.упр., професор.*
4. *Сидорчук Орестлава Григорівна, доцент кафедри, д.е.н, к.держ.упр., професор.*
5. *Худоба Олександра Василівна, доцент кафедри, д.держ.упр., доцент.*
6. *Федорчак Ольга Василівна, доцент кафедри, д.держ.упр., доцент.*
7. *Колосовська Ірина Ігорівна, доцент кафедри, к.держ.упр., доцент.*
8. *Козут Петро Володимирович, доцент кафедри, к.і.н., доцент.*
9. *Шевчук Богдан Михайлович, доцент кафедри, к.держ.упр., доцент.*
10. *Войтик Олександра Євгенівна, ст. викладач кафедри, к.держ.упр.*
11. *Заяць Діана Дмитрівна, доцент кафедри, к.держ.упр., доцент.*
12. *Дзяна Галина Олексіївна, доцент кафедри, к.держ.упр., доцент.*

На засідання запрошені:

1. *Пасічник Василь Миколайович, доцент кафедри державної політики та врядування Навчально-наукового інституту державного управління Національного університету «Львівська політехніка», д.держ.упр., доцент.*

2. *Матвіїшин Євген Григорович, завідувач кафедри регіонального та місцевого розвитку Навчально-наукового інституту державного управління Національного університету «Львівська політехніка», д.е.н., доцент.*

3. *Панфілова Тетяна Олександрівна, доцент кафедри державної політики та врядування Навчально-наукового інституту державного управління Національного університету «Львівська політехніка», д.і.н., доцент.*

З присутніх – 9 докторів наук та 6 кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Головуючий на засіданні – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри Петровський П. М.

2. Слухали:

Доповідь здобувача кафедри публічного управління та публічної служби Навчально – наукового інституту державного управління Національного університету «Львівська політехніка» Лиса Володимира Володимировича за матеріалами дисертації: «Механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект», представленій на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування).

Науковий керівник кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління та публічної служби Навчально-наукового інституту державного управління Національного університету «Львівська політехніка» Колосовська Ірина Ігорівна.

Тему дисертації затверджено “24” листопада 2017 року на засіданні Вченої ради Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, протокол № 34/44, та уточнено “24” вересня 2019 року на засіданні Вченої ради Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, протокол № 6/62.

Робота виконана на кафедрі державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України та кафедрі публічного управління та публічної служби Навчально – наукового інституту державного управління Національного університету "Львівська політехніка".

По доповіді було задано 10 запитань, на які доповідач дав правильні та ґрунтовні відповіді. Питання задавали:

- доцент кафедри, к.держ.упр., доцент Заяць Діана Дмитрівна;
- доцент кафедри, к.держ.упр., доцент Дзяна Галина Олексіївна;
- професор кафедри, д.держ.упр., професор Дробот Ігор Олександрович;
- доцент кафедри, д.е.н, к.держ.упр., професор Сидорчук Орестлава Григорівна;
- доцент кафедри, д.держ.упр., доцент Федорчак Ольга Василівна;
- доцент кафедри, к.держ.упр., доцент Колосовська Ірина Ігорівна;
- професор кафедри, д.держ.упр., професор Калашник Надія Сергіївна;
- завідувач кафедри регіонального та місцевого розвитку, д.е.н., доцент Матвійшин Євген Григорович;
- доцент кафедри державної політики та врядування, д.держ.упр., доцент Пасічник Василь Миколайович;
- завідувач кафедри, д.держ.упр., професор Петровський Петро Михайлович.

3. Виступи присутніх:

З оцінкою дисертації Лиса В.В. виступили рецензенти:

- професор кафедри, д.держ.упр., професор Калашник Надія Сергіївна;
  - доцент кафедри, д.е.н, к.держ.упр., професор Сидорчук Орестлава Григорівна,
- які зазначили, що за формальними та змістовими вимогами рецензоване дослідження відповідає Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами та доповненнями від 03 квітня 2019 р. № 283) та п.10 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167. Аналіз тексту дослідження та публікацій здобувача, в цілому, дає змогу зробити висновок, що рукопис дисертації Лиса Володимира Володимировича на тему «Механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект» є прийнятним та може бути рекомендований для подальшого розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді відповідно до процедури;

- дисертація Лиса Володимира Володимировича «Механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект» виконана на високому теоретичному рівні, є самостійною завершеною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують складне, багатопланове та актуальне для теорії та практики публічного управління наукове завдання щодо обґрунтування шляхів удосконалення механізмів реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій та їх регіонального аспекту. Зміст дисертаційної роботи загалом відповідає обраній темі, забезпечує досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження. Оформлення дисертації та анотації відповідає вимогам нормативних документів МОН України, які встановлені для відповідного виду кваліфікаційних робіт.

Таким чином, за формальними та змістовними ознаками виконана дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03.04.2019 року №283), п.10 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 року № 167, а її автор – Лис Володимир Володимирович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 281 *Публічне управління та адміністрування*.

З оцінкою дисертації також виступили присутні на фаховому семінарі кафедри *публічного управління та публічної служби*:

- *завідувач кафедри регіонального та місцевого розвитку Навчально-наукового інституту державного управління Національного університету «Львівська політехніка», д.е.н., доцент Матвійшин Євген Григорович*, який зазначив, що при виступі був відчутний високий рівень обізнаності здобувача, глибоке розуміння тематики та змісту роботи у зв'язку з понад 20-ти річною професійною діяльністю в сфері захисту прав і найкращих інтересів дітей та її соціальної складової, що однозначно впливає на високу якість викладеного теоретичного наукового матеріалу та описаних практичних підходів, у зв'язку з вищенаведеним здобувач ступеню доктора філософії заслуговує на подальше проходження процедури до захисту у СВР;

- *доцент кафедри державної політики та врядування Навчально-наукового інституту державного управління Національного університету «Львівська політехніка», д.держ.упр., доцент Пасічник Василь Миколайович*, який зазначив, що дослідження є самостійною завершеною працею, актуальність та достовірність наукових положень якої досягнута автором за рахунок використання системи загальнонаукових і спеціально наукових методів, що в сукупності забезпечили об'єктивний аналіз предмету дослідження, дисертація оформлена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, що висуваються до подібного роду наукових робіт. Зміст наукових праць доповнює основні положення дисертації. Отже наукова робота вартує подальшого проходження процедури до захисту у СВР;

- *доцент кафедри, д.держ.упр., доцент Федорчак Ольга Василівна*, яка наголосила, що робота є обґрунтованою і відповідає поставленій меті, а представлені дисертантом наукові результати є на сьогодні вкрай актуальними для органів місцевої влади та органів місцевого самоврядування.

- *професор кафедри, д.держ.упр., професор Дробот Ігор Олександрович*, зазначив про особливу актуальність теми дисертації, а особливо в контексті зміни підходів до проблеми ефективного реформування закладів інституційного догляду дітей з соціально вразливих категорій яке на сьогодні є одним з пріоритетних напрямів соціальної політики, оскільки саме від якості соціалізації дітей, їх гармонійного розвитку залежить майбутнє оновлення потенціалу країни, подальший розквіт та добробут України. Тому питання впровадження якісного середовища для розвитку та соціалізації дітей з соціально вразливих категорій є важливим завданням для будь-якої країни. Отже наукова робота вартує подальшого проходження процедури до захисту у СВР.

Загалом, учасники обговорення відзначили актуальність теми, наукову новизну, теоретичне та практичне значення основних результатів і висновків дисертації Лиса Володимира Володимировича, особистий науковий внесок дисертанта, достатній рівень апробації та впровадження одержаних результатів й рекомендувати її для подальшого розгляду у СВР.

З характеристикою наукової зрілості здобувача виступила науковий керівник Колосовська Ірина Ігорівна, доцент кафедри, к.держ.упр., доцент, яка відзначила, що упродовж підготовки в аспірантурі Лис В.В. у повному обсязі виконав індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи.

Тематика, яку досліджував Лис В.В., є безпосередньо дотичною до напрямку його професійної діяльності, що дозволило обґрунтувати авторське бачення та розуміння питань, пов'язаних із удосконаленням управлінських механізмів у сфері захисту прав та інтересів дітей соціально-вразливих категорій.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до наукової теми кафедри державного управління «Діяльність громадських організацій національних меншин як чинник регіонального розвитку та консолідації українського суспільства» (державний реєстраційний № 0120U101169). Автором підготовлено матеріали про вплив ромських громадських організацій на реалізацію державної соціальної політики у сфері захисту прав дитини.

Лис В.В. цілеспрямовано та наполегливо працював над науковим дослідженням надзвичайно актуальної, недостатньо розробленої та доволі складної тематики. У процесі виконання дисертаційної роботи здобувач зарекомендував себе як організований та ініціативний дослідник, виявив вміння творчо мислити, систематизувати науковий матеріал, аналізувати дані емпіричних досліджень, розробляти та обґрунтовувати заходи для реалізації запропонованих рішень, формулювати рекомендації.

Здатність Лиса В.В. до наукового аналізу, вміння застосовувати наявні знання для вирішення визначених наукових завдань, розуміння можливості застосування одержаних результатів у практиці управління дали змогу розробити та реалізувати логіку та методику дослідження, визначити наукову новизну та практичне значення дослідження.

Про наукову активність і зацікавленість Лиса В.В. свідчить його активна участь у роботі численних науково-практичних конференцій та наукових комунікативних заходів під час навчання в аспірантурі, де він пройшов апробацію основних положень та напрацювань дисертаційного дослідження.

Основні наукові результати дисертаційної роботи висвітлено у 13 публікаціях, зокрема в 5 статтях (1 з яких – у зарубіжному науковому виданні). Результати дисертаційної роботи також висвітлено в 8 матеріалах науково-практичних конференцій.

Підготовлено та успішно обговорено на кафедральному семінарі рукопис дисертаційного дослідження Лиса В.В. на тему «Механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект».

Вважаю, що за особистісними, професійними та науковими якостями Лис Володимир Володимирович заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії у галузі знань *28 Публічне управління та адміністрування*.

4. Заслухавши та обговоривши доповідь Лиса Володимира Володимировича, а також за результатами попередньої експертизи представленої дисертації на фаховому семінарі кафедр публічного управління та публічної служби, прийнято наступні висновки щодо дисертації «Механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект»:

- дисертація Лиса Володимира Володимировича виконана на високому теоретичному рівні, є самостійною завершеною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують складне, багатопланове та актуальне для теорії та практики публічного управління наукове завдання щодо обґрунтування шляхів удосконалення механізмів реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій та їх регіонального аспекту. Зміст дисертаційної роботи загалом

відповідає обраній темі, забезпечує досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження. Оформлення дисертації та анотації відповідає вимогам нормативних документів МОН України, які встановлені для відповідного виду кваліфікаційних робіт;

- за формальними та змістовними ознаками виконана дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03.04.2019 року № 283), п. 10 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 року № 167, а її автор – Лис Володимир Володимирович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю *281 Публічне управління та адміністрування*.

Висновок фахового семінару кафедри публічного управління та публічної служби про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект» здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю *281 Публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування)*

4.1. Актуальність теми дисертації.

Головним фактором розвитку держави, реалізації сталих засад розвитку економіки, підвищення добробуту населення є формування якісного кадрового потенціалу країни, розвиток майбутніх фахівців, турбота про здорове майбутнє покоління.

Діти це майбутнє країни у всіх її проявах: оновлення кадрового потенціалу, досягнення наукових звершень, формування економіки країни, розквіт національної ідентичності, продовження національних традицій та культури, формування якості нації України.

Соціальне та психічне здоров'я дітей, їх соціалізація, пристосування до умов життєдіяльності суспільства, формування сімейних цінностей, культурних норм спілкування та комунікації – все це формує сім'я, тому тема виховання та розвитку дітей є важливим аспектом розвитку суспільства взагалі. Особливо, якщо це стосується дітей з соціально вразливих категорій.

Проблеми ефективного реформування закладів інституційного догляду дітей з соціально вразливих категорій є сьогодні одним з пріоритетних напрямів соціальної політики, оскільки саме від якості соціалізації дітей, їх гармонійного розвитку залежить майбутнє оновлення потенціалу країни, подальший розквіт та добробут України. Тому питання впровадження якісного середовища для розвитку та соціалізації дітей з соціально вразливих категорій є важливим завданням для будь-якої країни.

Концептуальні та методологічні підходи до процесу реформування та удосконалення системи інституційного догляду дітей, у тому числі на регіональному рівні, визначені в Національній стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки, яка ухвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2017 р. № 526-р. Актуальність дисертаційного дослідження механізмів реформування сфери інституційного догляду дітей в Україні зумовлена прийняттям Указу Президента України № 5/2018 від 12 січня 2018 р. «Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб із їх числа», яким визначені пріоритетні напрями захисту прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб із їх числа, у тому числі на регіональному рівні та впровадженням і реалізацією вищенаведеної Національної Стратегії.

Таким чином, на сьогодні актуалізується питання удосконалення та реформування системи інституційного догляду дітей з соціально вразливих категорій.

4.2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри.

Дисертація виконана в межах теми науково-дослідної роботи Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України «Діяльність громадських організацій національних меншин як чинник регіонального розвитку та консолідації українського суспільства» (державний реєстраційний № 0120U101169) комплексного наукового проекту Національної академії державного управління при Президентові України «Державне управління та місцеве самоврядування». Автором підготовлені матеріали про вплив ромських громадських організацій на реалізацію державної соціальної політики в сфері захисту прав дитини. За підсумками дослідної роботи подано спільні тези виступу до щорічної міжнародної науково-практичної конференції «Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку», НАДУ при Президентові України, м. Київ.

4.3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів, зокрема. Автором уперше обґрунтовано концептуальну модель механізмів реформування інституційного догляду дітей в регіоні та шляхи її реалізації, до основних етапів зазначеної моделі віднесено: розробку та впровадження Стратегії розвитку інституційного догляду та виховання дітей в Україні на 2021-2031 роки; проведення органами виконавчої влади (зокрема, Міністерством соціальної політики України, Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством розвитку громад і територій України) аудиту (моніторингу) регіонів в частині потреб та можливостей дітей, визначення сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, визначення можливостей трансформації та розвитку інституційного захисту таких сімей та дітей, створення Дорожньої карти для кожного регіону щодо можливостей переформатування закладів інституційного догляду та виховання дітей; формування у регіонах реєстрів дітей та сімей з дітьми; реформування інституцій з урахуванням потреб дитини та сімей з дітьми; запровадження багатопрофільності закладів; запровадження нових соціальних стандартів підтримки дітей, сімей з дітьми; запровадження дієвого громадського контролю за якістю надання послуг сім'ям з дітьми в громадах.

Автором удосконалено понятійно-категоріальний апарат дослідження в частині змістового уточнення дефініції «механізми реформування системи інституційного догляду дітей», під яким розглянуто систему нормативно-правових, комплексних, фінансових, соціально-політичних, організаційно-економічних інструментів, практичних важелів та стимулів, за допомогою яких уповноважені центральні та місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування здійснюють суттєві зміни, модернізацію та розвиток системи інституційного догляду та виховання дітей, з метою збереження соціального, психологічного й фізичного здоров'я таких дітей, забезпечення їх соціалізації, формування важливих особистісних якостей, необхідних для життєдіяльності у суспільстві; систематизовано світовий досвід реформування системи інституційного догляду дітей, шляхом виокремлення моделі, орієнтованої на виховання в сім'ї, яка забезпечує всебічний розвиток та ефективну соціалізацію (реадаптацію) дитини, яка потребує такого догляду та піклування, а також моделі запровадження альтернативних форм піклування для дітей: формування будинків сімейного типу, формування фостерних служб, запровадження відповідної мотивації для сімей з метою їх піклування за своїми та прийомними дітьми; механізми реформування інституційного догляду дітей в Україні, що передбачають модернізацію сучасних інструментів реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій з урахуванням регіонального аспекту; розвиток та удосконалення сучасних інституцій, де перебувають діти; удосконалення законодавчої бази України з метою формування ефективних інституцій догляду дітей з урахуванням процесів децентралізації; імплементація інноваційних форм догляду та соціалізації дітей з урахуванням регіонального аспекту.

У роботі дістало подальшого розвитку: шляхи вдосконалення управлінських

механізмів у сфері інституційного догляду дітей в Україні в частині розробки і запровадження Стратегії розвитку інституційного догляду дітей в Україні на 2021-2031 роки; систематизація нормативно-правового забезпечення механізмів реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій; узагальнення науково-практичних підходів щодо виокремлення кластерів проблем у сфері інституційного догляду дітей в Україні, що включають: відсутність єдиного науково обґрунтованого підходу до реформування регіонального аспекту механізмів інституційного догляду дітей; неефективність громадського контролю за якістю та ефективністю надання адміністративних послуг дітям спеціально уповноваженими інституціями; відсутність професійно підготовлених фахівців, які б здійснювали розвиток та соціалізацію дитини відповідно до вимог глобалізаційного та інформаційного суспільства; відсутність встановлених показників ефективності діяльності системи інституційного догляду на регіональному рівні; відсутність прозорих механізмів розподілу повноважень між центральними та місцевими органами виконавчої влади в частині формування інституцій догляду та соціалізації дітей; відсутність достатнього фінансування системи інституційного догляду; відсутність фахівці з реформ, які б реалізовували інноваційні механізми догляду дітей на регіональному рівні.

Таким чином, змістовне наповнення пунктів наукової новизни дійсно має фундаментальне теоретичне та практичне значення, як для науки публічного управління так і для споріднених з нею за об'єктом наукової уваги напрямів наукової думки.

4.4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій.

Достовірність результатів проведеного дослідження забезпечена методологічною обґрунтованістю його вихідних позицій, застосуванням комплексу різноманітних взаємодоповнюючих методів, адекватних предмету, меті та завданням дослідження, об'єктивним аналізом здобутих результатів, що характеризуються певною науковою новизною.

У процесі дослідження дисертантом опрацьовано широке коло літературних джерел. Завдяки цьому автор послідовно, системно і конструктивно проаналізував важливі теоретичні питання, що розкривають зміст теми дослідження, відзначив методологічне значення різних поглядів учених на механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект.

З огляду на це можна констатувати, що достовірність отриманих результатів і обґрунтованість сформульованих пропозицій визначається вірно обраним методологічним підходом до проведеного дослідження, всебічним використанням наукового й емпіричного матеріалу.

4.5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру полягає в тому, що у дисертаційній роботі запропоновані науково-обґрунтовані шляхи удосконалення механізмів реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій, зокрема, обґрунтована концептуальна модель механізмів реформування інституційного догляду дітей в регіоні, зокрема:

уперше:

- обґрунтовано концептуальну модель механізмів реформування інституційного догляду дітей в регіоні та шляхи її реалізації, до основних етапів зазначеної моделі віднесено: розробку та впровадження Стратегії розвитку інституційного догляду та виховання дітей в Україні на 2021-2031 роки; проведення органами виконавчої влади (зокрема, Міністерством соціальної політики України, Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством розвитку громад і територій України) аудиту регіонів в частині потреб та можливостей дітей, визначення сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, визначення можливостей інституційного розвитку щодо захисту таких сімей та дітей, створення Дорожньої карти для кожного регіону

щодо можливостей переформатування закладів інституційного догляду та виховання дітей; формування у регіонах реєстрів дітей та сімей з дітьми; реформування інституцій з урахуванням потреб дитини та сімей з дітьми; запровадження багатопрофільності закладів; запровадження соціальних стандартів підтримки дітей, сімей з дітьми; запровадження дієвого громадського контролю за якістю надання послуг сім'ям з дітьми в громадах;

удосконалено:

- понятійно-категоріальний апарат дослідження в частині змістового уточнення дефініції «механізми реформування системи інституційного догляду дітей», під яким слід розглядати систему нормативно-правових, комплексних, фінансових, соціально-політичних, організаційно-економічних інструментів, практичних важелів та стимулів, за допомогою яких уповноважені центральні та місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування здійснюють суттєві зміни, модернізацію та розвиток системи інституційного догляду та виховання дітей, з метою збереження соціального, психологічного й фізичного здоров'я таких дітей, забезпечення їх соціалізації, формування важливих особистісних якостей, необхідних для життєдіяльності у суспільстві;

- систематизацію світового досвіду реформування системи інституційного догляду дітей, шляхом виокремлення моделі, орієнтованої на виховання в сім'ї, яка забезпечує всебічний розвиток та ефективну соціалізацію (реадаптацію) дитини, яка потребує такого догляду та піклування; а також моделі запровадження альтернативних форм піклування за дітьми: формування будинків сімейного типу, формування фостерних служб, запровадження відповідної мотивації для сімей з метою їх піклування за своїми та прийомними дітьми;

- механізми реформування інституційного догляду дітей в Україні, що передбачають модернізацію сучасних інструментів реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій з урахуванням регіонального аспекту; розвиток та удосконалення сучасних інституцій, де перебувають діти; удосконалення законодавчої бази України з метою формування ефективних інституцій догляду дітей з урахуванням процесів децентралізації; імплементація інноваційних форм догляду та соціалізації дітей з урахуванням регіонального аспекту;

набули подальшого розвитку:

- шляхи вдосконалення управлінських механізмів у сфері інституційного догляду дітей в Україні в частині розробки і запровадження Стратегії розвитку інституційного догляду дітей в Україні на 2021-2031 роки;

- систематизація нормативно-правового забезпечення механізмів реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій;

- узагальнення науково-практичних підходів щодо виокремлення кластерів проблем у сфері інституційного догляду дітей в Україні, що включають: відсутність єдиного науково обґрунтованого підходу до реформування регіонального аспекту механізмів інституційного догляду дітей; неефективність громадського контролю за якістю та ефективністю надання адміністративних послуг дітям спеціально уповноваженими інституціями; відсутність професійно підготовлених фахівців, які б здійснювали розвиток та соціалізацію дитини відповідно до вимог глобалізаційного та інформаційного суспільства; відсутність встановлених показників ефективності діяльності системи інституційного догляду на регіональному рівні; відсутність прозорих механізмів розподілу повноважень між центральними та місцевими органами виконавчої влади в частині формування інституцій догляду та соціалізації дітей; відсутність достатнього фінансування системи інституційного догляду; відсутність фахівці з реформ, які б реалізовували інноваційні механізми догляду дітей на регіональному рівні.

4.6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації .

Теоретичні та практичні результати дисертаційного дослідження висвітлено у 13 наукових публікаціях. Основні результати висвітлено в 5 статтях, із яких: 4 надруковано у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням

категорії Б; 1 стаття – в періодичному науковому виданні інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача (ISSN: 2674-5216 (Естонія) ISSN Online: 2733-211X (Естонія). За результатами апробації опубліковано 1 статтю та 7 тез доповідей у матеріалах наукових комунікативних заходів.

Праці, які відображають основні наукові результати Публікації у наукових фахових виданнях України:

1. Лис В. В. Управління сферою запобігання соціальному сирітству в Україні у контексті впровадження принципів деінституціалізації // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 4(61) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. С. 123—136.

2. Лис В.В. Поняття та сутність механізмів реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій. Наукові перспективи: журнал. 2020. №5 (5). С. 155-167.

3. Лис В.В. Пріоритетні напрями вдосконалення механізмів державного управління у сфері інституційного догляду та виховання дітей в Україні. Наукові перспективи: журнал. 2020. №6 (6) 2020. С. 158-168.

4. Лис В.В. Деінституалізація в системі децентралізації повноважень у сфері інституційного догляду та виховання дітей. Аспекти публічного управління. 2020. Том 8. № 5. С. 52-61.

Публікація у науковому періодичному виданні іншої держави:

5. Volodymyr Lys. Peculiarities of the transformation's process management of medical institutions of children's institutional care and upbringing into an inclusive environment for children with disabilities. Scientific interdisciplinary journal "PUBLIC ADMINISTRATION AND LAW REVIEW" //Scientific Center of Innovative Researches OÜ (Tallinn, Estonia) - Issue 1 (5)2021. P. 50-60.

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації Тези доповідей і матеріали науково-практичних конференцій:

6. Кривачук Л., Лис В. Соціальна робота у сфері охорони дитинства в Україні: становлення, розвиток, сучасні тренди (стаття). "Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток" (м. Львів, 24-25 травня 2018 року) / Львів, в.-д. "СПОЛОМ" : Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, ЛДУБЖ-2018. С. 180-192.

Особистий внесок здобувача полягає в описі наукових підходів щодо пошуку механізмів з метою реалізації Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки.

7. Лис В. В. Основні механізми та принципи соціальної роботи з дітьми в Україні. «Інноваційний розвиток науки нового тисячоліття» (м. Хмельницький, 22-23 грудня 2017 р.). Херсон : Видавничий дім «Гельвентика». 2017.

8. Лис В.В. «Сучасні особливості соціальної роботи з дітьми вразливих категорій, як об'єктом публічного управління. Проблеми розвитку публічного управління в Україні» (м. Львів, 12-13 квітня 2018 року) / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В.С.Загорського, доц. А.В.Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018.

9. Лис В.В. «Особливості впровадження механізму деінституалізації системи догляду та виховання дітей в Україні». URL: «Публічне управління XXI століття: Світові практики та національні перспективи» (м. Харків, 26 квітня 2018 року). Харків, в.-д. «Магістр» : ХарРІДУ НАДУ, 2018.

10. Лис В.В. Публічне управління сферою запобігання соціальному сирітству в Україні у контексті впровадження деінституціалізації. «Проблеми розвитку публічного управління в Україні» (м. Львів, 11-12 квітня 2019 року) / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В.С.Загорського, доц. А.В.Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019.

11. Lys Volodymyr «European experience in implementing the mechanism of deinstitutionalization and reforming mechanism of the social services system». «Публічне управління XXI століття: Синтез теорії та практики» (м. Харків, 19 квітня 2019 року). Харків, в.-д. «Магістр» : ХарРІДУ НАДУ, 2019.

12. Лис В.В., Козак М.Я. «Впровадження реформи системи закладів інституційного догляду та виховання дітей у Львівській області». Матеріали ІХ Міжнародної наукової конференції 16-17 травня 2019 року «Соціологія – соціальна робота та соціальне забезпечення-регулювання соціальних проблем». Збірник тез та матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 2019 р.).

13. Лис В., Колосовська І. «Ромські громадські організації як чинник впливу на стратегії соціального захисту населення на регіональному рівні». Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку : матеріали щоріч. міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 2020 р.) : у 3 т. / за заг. ред. А.П.Савкова, М.М.Білінської, О.М.Петроє. Київ : НАДУ, 2020. Т. 3. – С.256-259.

4.7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозиумах, семінарах тощо.

Основні положення та висновки дисертаційного дослідження доповідались та обговорювались на міжнародних науково-практичних конференціях: «Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток» (м. Львів, 24-25 травня 2018 року), «Інноваційний розвиток науки нового тисячоліття» (м. Хмельницький, 22-23 грудня 2017 р.), «Проблеми розвитку публічного управління в Україні» (м. Львів, 12-13 квітня 2018 року), «Публічне управління XXI століття: Світові практики та національні перспективи» (м. Харків, 26 квітня 2018 року), «Проблеми розвитку публічного управління в Україні» (м. Львів, 11-12 квітня 2019 року), «Публічне управління XXI століття: Синтез теорії та практики» (м. Харків, 19 квітня 2019 року), «Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку» (м. Київ, травень 2020 року (онлайн-режим)).

4.8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати.

Дисертація має міждисциплінарний, теоретико-практичний характер, а сформульовані та обґрунтовані в ній положення, узагальнення та висновки становлять науковий інтерес і можуть бути використані у:

- *науково-дослідній сфері* – з метою подальшої розробки теоретичних пропозицій щодо удосконалення управлінських механізмів та практичного формування та впровадження ефективних моделей захисту прав і найкращих інтересів дітей в галузі інституційного догляду;

- *навчальному процесі* – з метою підготовки методичних рекомендацій для органів місцевого самоврядування та навчальних посібників для організації підвищення кваліфікації представників соціальної сфери, в галузях у справах дітей та надання соціальних послуг в територіальних громадах.

4.9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані полягає у тому, що основні положення дисертації, сформульовані висновки та наукові рекомендації можуть бути покладені в основу формування інноваційних механізмів реформування інституційного догляду дітей в регіоні та шляхів її реалізації. Вони

дозволяють поглибити знання про механізми реформування інституційного догляду дітей в регіоні та шляхи її реалізації, тому будуть корисними у підготовці лекційних курсів із публічного управління, державної служби, історії України, правознавства, державного будівництва та інших суспільних дисциплін, у плануванні роботи Парламенту України, Кабінету Міністрів України, органів державної влади, інститутів громадянського суспільства тощо.

Окремі положення дисертаційної роботи використано в практичній діяльності:

- Уповноваженого Президента України з прав дитини щодо впровадження у проектах, спрямованих на формування ефективних механізмів захисту прав та інтересів дітей в сфері соціальної політики та моніторингу їх реалізації (довідка від 15.05.2019 року № 32-06/985);

- Львівського обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (довідка від 20.07.2020 року № 406);

- Міністерства соціальної політики України (довідка від 18.01.2021 року № 199/0/290-21/57);

- Львівської обласної державної адміністрації (довідка від 10.02.2021 року № 5/21-1382/0/2-21/5-25.2).

4.10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел, загального висновку та додатків.

Дисертація за структурою, мовою та стилем викладання оформлена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, що висуваються до подібного роду наукових робіт. Зміст наукових праць доповнює основні положення дисертації.

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

5. З урахуванням зазначеного,

на фаховому семінарі кафедри публічного управління та публічної служби Навчально-наукового інституту державного управління Національного університету «Львівська політехніка» ухвалили:

5.1. Дисертація Лиса Володимира Володимировича «Механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання щодо обґрунтування теоретичних положень та розробки науково-практичних рекомендацій з метою вдосконалення механізмів реформування у сфері інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій в Україні, що має важливе значення для галузі знань *28 Публічне управління та адміністрування*.

5.2. У 5 наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України та 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави.

5.3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та вимогам Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167).

5.4. З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Лиса Володимира Володимировича дисертація «Механізми реформування системи інституційного догляду дітей соціально вразливих категорій: регіональний аспект» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

За затвердження висновку проголосували:

за – *(п'ятнадцять)*

проти - *(немає)*

утримались - *(немає)*

Головуючий на засіданні фахового семінару, завідувач кафедри публічного управління та публічної служби ННІ державного управління НУ «Львівська політехніка» доктор наук з державного управління, професор

Петровський П.М.

Рецензенти:

професор кафедри публічного управління та публічної служби ННІ державного управління НУ «Львівська політехніка» доктор наук з державного управління, професор

Калашник Н.С.

доцент кафедри публічного управління та публічної служби ННІ державного управління НУ «Львівська політехніка», к. держ. упр., д.е.н., професор

Сидорчук О. Г.

Відповідальний у ННІ державного управління НУ «Львівська політехніка» за атестацію PhD доктор філософії, доцент

Дзюрах Ю.М.

«21» жовтня 2021 року